

Haal de pensioenen weg bij De Nederlandsche Bank en compenseer de pensioenkortingen

Posted on 13 november 2021 by Eduard Bomhoff

De Nederlandsche Bank (DNB) maakt zich al vijftien jaar hard voor twee grote ingrepen bij de pensioenen.

Eén: Aandelen verkopen. Vanaf de dag dat de juriste Joanna Kellerman overstapte van Nauta Dutilh naar DNB om baas te worden over de pensioenfondsen, heeft DNB voortdurend druk uitgeoefend om aandelen te verkopen en in ruil daarvoor staatsschuld aan te schaffen.

Twee: Zo min mogelijk beloven. DNB wil dat de pensioenfondsen nooit meer een pensioen toezeggen in de vorm van een percentage van het verdiende inkomen vóór de pensionering maar in plaats daarvan een som geld uitrekenen waarmee elke oudere maar moet zien uit te komen.

Essentiële bouwsteen over het hoofd gezien

DNB heeft hiervoor twee argumenten aangevoerd maar die zijn allebei ondeugdelijk. Niet in de zin dat DNB heel voorzichtig en degelijk is met de zogenaamde rekenrente en andere ingrepen bij de pensioenfondsen, en dat uw columnist een lastpost is zoals Pieter Lakeman of Pim Fortuyn die daar toevallig anders over denkt, maar ondeugdelijk in de betekenis van 'fout, gaat niet op, is niet houdbaar, is bij herhaling weerlegd in de wetenschap'.

Minister Koolmees en DNB verwijzen naar een rekenmodel van het Centraal Planbureau voor hun claim dat het toekomstige, meer individuele stelsel uit zal komen op iets lagere maar veel veiliger pensioenen. De auteur van dat rekenmodel, Nick Draper, heeft mij al in augustus schriftelijk bevestigd dat hij een essentiële bouwsteen 'over het hoofd heeft gezien'.

Bangmakerij over aandelen

Die claim vervalt dus en we kunnen beter, ook voor Nederland, aansluiten bij de wetenschappelijke consensus dat goede pensioenen het meest waarschijnlijk zijn bij collectief beleggen en wel voor meer dan de helft in aandelen.

Die bangmakerij over aandelen wordt elke drie maanden herhaald omdat ieder pensioenfonds voor DNB tienduizend scenario's opnieuw en opnieuw moet doorrekenen om te zien of de waarde van de beleggingen niet te veel risico loopt. Dit voor iedereen verplichte rekenmodel komt van prof. Bas Werker en dr. Sander Muns (Tilburg) en is een kloon van het rekenmodel van Draper.

Twee wetenschappelijke pilaren omgevallen

Werker heeft er deze week voor de tweede keer van afgezien om inhoudelijk te reageren, dus heb ik gebeld met Muns. Die heeft een paar cijfers in het foute rekenmodel van Draper opnieuw ingeschat met een superieure statistische methode, maar rekende met dezelfde verkeerde aanpak van aandelen en liet heel duidelijk blijken in ons gesprek dat hij dezelfde essentiële bouwsteen als overbodig beschouwde en daarom verwaarloosde.

Met de eerlijke bekentenissen van Draper en Muns en het besluit van Werker – nu al

drie maanden volgehouden – om niet te reageren op kritiek van een collega zijn de twee wetenschappelijke pilaren onder het beleid van DNB dus allebei omgevallen.

Al meer dan een jaar aan pensioen verloren

En ik ben daarom ook teleurgesteld in Italië-specialist Jeroen Dijsselbloem die na zijn aftreden als minister een baan kreeg als voorzitter van de commissie die namens het ministerie en DNB-toezicht moet houden op alle bovengenoemde berekeningen. In die commissie is Werker de enige econometrische specialist, en Dijsselbloem had dus een second opinion moeten organiseren omdat Werker zes jaar lang heel druk was als voorzitter Noord-Brabant van D66 en niet kon bijlezen over de aandelenbeurs.

Het is niet fijn om zo de aanval in te moeten zetten op Kellerman, Werker en Dijsselbloem, maar voor één keer doe ik dat toch, want het gaat om de pensioenen van zo veel landgenoten die ten onrechte in totaal al meer dan een jaar aan pensioen hebben verloren (18 procent achterstand op de geldontwaarding dit jaar plus 17 procent van vorig jaar plus 15 procent in 2019 en zo voort sinds 2009).

Pieter Lakeman en Pim Fortuyn

Mijn vrouw en ik kwamen kort geleden na een langdurige, strenge lockdown in het verre Oosten voor het eerst in bijna twee jaar terug in ons huis in Nederland en vonden een kapotte wasmachine. Nu staat daar alweer een nieuwe Miele, maar wij dachten aan de Nederlanders met een laag pensioen die misschien met zo'n grotere aankoop moeten wachten tot het einde van de maand, of nog erger tot het einde van het jaar.

Vanwege het belang van de zaak daarom nu harde woorden. Ik hoop daarmee een paar bescheiden stappen te zetten in de voetsporen van de twee grote voorgangers, de onvermoeibare Pieter Lakeman, die zoveel keer gelijk had met zijn aanvallen op DNB, en natuurlijk Pim Fortuyn die schreef over 'een gesloten wereld met autistische trekjes… die steeds minder beantwoordt aan zijn bedoeling, namelijk het leveren van diensten aan burgers en bedrijven'.

Schade door Wellink en Werker

Kort en krachtig: de kortingen op de pensioenen en de schade bij het beleggen van de premies beginnen met fouten van Joanna Kellerman die een extreem juridische koers uitzette waarbij DNB alle risico's doorschuift van pensioenfondsen naar huidige en toekomstige gepensioneerden. President Wellink van DNB heeft dat aangemoedigd en goedgekeurd; ik denk vanuit eigenbelang om met alle schandalen toentertijd van de Scheringa-Bank, IceSave en de insolventie van ABN/Amro en ING niet ook nog reputatie-risico te lopen bij de pensioenen.

Veel schade komt ook van prof. Werker die vasthoudt aan onmogelijke uitkomsten van zijn rekenmodellen (oordeel zelf of 'onmogelijk' te hard is door te kijken naar pagina 46 grafiek 5.3 van dit advies van de Commissie-Parameters, waarin Dijsselbloem en Werker stellen dat de beurs 30 jaar lang kan dalen met gemiddeld 18 procent per jaar).

Alleen in NL doet centrale bank pensioentoezicht

Parlementariër Martin van Rooijen heeft deze week gevraagd aan minister Koolmees waarom Nederland het enige land is in West-Europa waar de centrale bank de pensioenfondsen onder haar toezicht heeft.

Overal elders is toezicht op pensioenfondsen gescheiden van toezicht op banken. Een centrale bank voor streng en wantrouwig toezicht op de banken waar hebzucht de bankiers kan besmetten – met alle risico's van dien voor een financiële crisis – maar een andere, meer collegiale instantie voor de pensioenfondsen waar risico voor een financiële crisis in het betalingsverkeer niet bestaat en waar die toezichthouder samenwerkt met werknemers, werkgevers en gepensioneerden.

Foute, arrogante cultuur

Het is nu drie maanden geleden dat de twee cruciale rekenmodellen zijn lek geschoten. Al die tijd heeft DNB gezwegen. Ik ben intussen na mijn zes columns in *Wynia's Week* (zie onder) benaderd door drie politieke partijen en adviseer om DNB niet aan te vallen op de (overigens absurde) rekenrente, maar op een foute, arrogante cultuur en op de foute lange-termijn strategie van steeds minder aandelen en individuele in plaats van collectieve pensioenen.

De foute cultuur is zichtbaar in veel reacties die ik krijg van insiders: 'DNB houdt pensioenfondsen in een wurggreep', 'DNB slaat elke uitnodiging tot discussie af', 'De juristen bij DNB praten zelfs niet met de economen in eigen huis'.

Hopen op acties

Mijn inschatting is dat als minister Koolmees eigenlijk niet kan uitleggen waarom het unieke Nederlandse systeem beter is, dat dan de bel gaat luiden voor een volgende ronde. Ik hoop dan op 'Class actions' tegen DNB van fondsen of van individuele deelnemers die nu premie betalen voor een inferieur pensioen, en op politieke interesse om terug te keren van de foute beslissing uit 2004 die toezicht op pensioenen in één huis samenvoegde met toezicht op banken.

De Tweede Kamer kan die fout herstellen, de pensioenen weghalen bij DNB, het ongunstige nieuwe pensioenplan van de SER opbergen in het circulaire archief, en in plaats daarvan de kortingen van de afgelopen jaren cumulatief goedmaken.

Hier kunt u de zes columns vinden die Eduard Bomhoff dit jaar heeft gewijd aan de pensioenproblemen en de rol die De Nederlandsche Bank daarbij speelt: 31 juli, 7 augustus, 14 augustus, 21 augustus, 11 september en 22 september.

Wynia's Week *wordt gedragen door de auteurs en de donateurs. Nog geen donateur? Doneren kan op verschillende manieren.* ***Kijk HIER. Hartelijk dank!***